

ՀՀ կառավարությանն առընթեր պետական եկամուտների կոմիտե
Հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողով

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ 5/1

5 փետրվարի 2014 թ.

Քննարկվեց «ՎՈԼՖ ԳԱԶ» ՍՊԸ 28.12.2013 թ-ի դիմում-գանգատը ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Արմավիրի ՏՀՏ 17.12.2013 թ-ի թիվ 1008841 ստուգման ակտի դեմ:

Համաձայն ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի 06.06.2013 թ-ի թիվ 1008841 հանձնարարագրի ՀՀ օրենսդրությամբ հարկային մարմնին վերապահված իրավասության սահմաններում «ՎՈԼՖ ԳԱԶ» ՍՊԸ-ում (այսուհետ նաև ընկերություն) կատարվել է բյուջեի հետ փոխհարաբերությունների և հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող օրենսդրության առանձին պահանջների կատարման ճշտության ստուգում: Արդյունքում կազմվել է ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Արմավիրի ՏՀՏ 17.12.2013 թ-ի թիվ 1008841 ստուգման ակտը (այսուհետ նաև ստուգման ակտ), որով լրացուցիչ գանձման է առաջադրվել ընդամենը 48.250.454 դրամ:

«ՎՈԼՖ ԳԱԶ» ՍՊԸ գանգատում բերված փաստարկները.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Արմավիրի ՏՀՏ կողմից 17.12.2013 թ-ին կազմված ստուգման ակտով մասնավորապես արձանագրվել է, որ հարկային գործակալի կողմից պահվող եկամտահարկի մասով ենթակա է բյուջե գանձման 600.528 ՀՀ դրամ, հաստատագրված վճարների մասով՝ 46.766.046 ՀՀ դրամ, գործառույթի պարտադիր սոցիալական ապահովության վճարների ճշտության մասով՝ 883.880 ՀՀ դրամ:

Ստորև ներկայացնում ենք ստուգման ակտի վերաբերյալ հետևյալ առարկությունները.

Գտնում ենք, որ ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ նախագահի 06.06.2013 թ-ի թիվ 1008841 հանձնարարագրի հիման վրա «ՎՈԼՖ ԳԱԶ» ՍՊԸ-ում իրականացված ստուգումն անց է կացվել օրենքների և իրավական ակտերի պահանջների էական խախտումներով, կատարվել է օրենքի սխալ մեկնաբանում, չի կիրառվել այն դրույթները, որոնք պետք է կիրառվեին և այն հանդիսանում է ոչ իրավաչափ վարչական ակտ և հանգեցնում է ընկերության ՀՀ Սահմանադրությամբ, միջազգային պայմանագրերով և կոնվենցիաներով, օրենքներով և իրավական ակտերով երաշխավորված իրավունքների խախտմանը:

Գտնում ենք, որ վարչական մարմինը չի պահպանել իր «պոզիտիվ պարտականության» և «օրինականության» սկզբունքները:

Համաձայն «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի. «1. վարչական մարմինները պարտավոր են հետևել օրենքների պահպանմանը: 2. վարչական մարմինների լիազորությունները սահմանվում են օրենքով կամ օրենքով նախատեսված դեպքերում՝ իրավական այլ ակտերով»:

Հետևաբար վարչական մարմինը պարտավոր է առաջնորդվել կիրառելի օրենքներով և հետևել այդ օրենքների պահանջներին: Սույն հոդվածի պահանջով ձևավորվում է վարչական մարմնի «պոզիտիվ պարտականության» և «օրինականության» սկզբունքները, որոնց պահպանումը պարտադիր է վարչական մարմնի համար:

Վարչական մարմնի «օրինականության» սկզբունքն արտահայտվում է վարչական մարմնի կողմից օրենքներին հետևելու անմիջական պահանջով, իսկ «պոզիտիվ պարտականության» սկզբունքն արտահայտվում է կոնկրետ փաստական հանգամանքների առկայության դեպքում այդ փաստական հանգամանքների ճիշտ գնահատման և դրանց նկատմամբ համապատասխան օրենսդրության ընտրության և կիրառության անմիջական պահանջով: Հետևաբար վարչական մարմինը վարչարարություն իրականացնելիս խախտել է

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի պահանջները:

Վարչական մարմնի կողմից խախտվել են նաև «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի պահանջները:

Համաձայն ստուգման ակտի 8-րդ կետի ԱԳԼՃԿ-ում տեղադրվել են լիցքավորման բաշխիչ աշտարակներ, և այդ աշտարակների տեղադրմամբ չեն ապահովվել ՀՀ կառավարության սահմանված տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները, մասնավորապես՝ չի իրականացվել ԱԳԼՃԿ-ում շահագործվող գազատարերի և ագրեգատների վրա տեղադրված բոլոր չափման միջոցների, հսկիչ-չափիչ սարքերի չափագիտական հսկողությունը և վերահսկողությունը:

Ակտում մասնավորապես նշված է, որ խախտվել է ԱԳԼՃԿ-ների կառուցման և շահագործման նվազագույն պահանջների տեխնիկական կանոնակարգի 149-րդ կետը:

Ավտոգազալիցքավորման ճնշակայանների կառուցման և շահագործման նվազագույն պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը սահմանվել է ՀՀ կառավարության 28.08.2008 թ-ի 1101-Ն որոշմամբ: Որոշման 149-րդ կետի համաձայն ԱԳԼՃԿ-ում շահագործվող բոլոր չափման միջոցները, հսկիչ-չափիչ սարքերը, որոնք տեղադրված են գազատարերի և ագրեգատների վրա, ենթակա են չափագիտական հսկողության և վերահսկողության՝ համաձայն «Զափումների միասնականության մասին» ՀՀ օրենքի:

Վերոգրյալ հոդվածի վերլուծության արդյունքում պարզ է դառնում, որ չափման միջոցները ենթակա են հսկողության և վերահսկողության: Այսպիսով, համաձայն հարկային տեսչության կողմից կազմված ակտի, հսկողություն և վերահսկողություն չիրականացվել է հիմք հանդիսացել, որ հարկային մարմինը եզրակացնի, որ ԱԳԼՃԿ-ում տեղադրվել են լիցքավորման բաշխիչ աշտարակներ, և այդ աշտարակների տեղադրմամբ չեն ապահովվել ՀՀ կառավարության սահմանված տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները, բայց թե որ փաստական հանգամանքների հետազոտության արդյունքում են եզրակացրել, որ Ընկերությունը խախտել է իրավական ակտերի պահանջները:

Համաձայն չափումների միասնականության ապահովման մասին օրենքի 14-րդ հոդվածի պետական չափագիտական հսկողության տեսակներ են՝

1. Պետական չափագիտական հսկողության տեսակներն են՝

1) չափման միջոցների պետական փորձարկումները, տեսակի հաստատումը, հաստատված տեսակին համապատասխանության փորձարկումները.

2) չափման միջոցների ստուգաչափումը և չափագիտական վկայագրումը.

3) չափման միջոցների արտադրության, նորոգման գործունեության լիցենզավորումը.

4) չափման միջոցների ստուգաճշտում, չափումների կատարման մեթոդիկաների վկայագրում իրականացնող իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի հավատարմագրումը:

Վերոգրյալ հոդվածի համակարգային վերլուծության արդյունքում պարզ է դառնում այն տեսակները, որի միջոցով պետական լիազոր մարմինը կարող է հսկողություն սահմանել: Այդպիսի տեսակներ են հանդիսանում չափման միջոցների պետական փորձարկումները, տեսակի հաստատումը, գործունեության լիցենզավորումը և այլն:

Համաձայն չափումների միասնականության ապահովման մասին օրենքի 23-րդ հոդվածի՝ պետական չափագիտական վերահսկողության նպատակն է չափումների միասնականության ապահովման բնագավառում ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված չափագիտական կանոնների և նորմերի խախտումների բացահայտումը և դրանց կանխարգելումը:

2. Պետական չափագիտական վերահսկողությունը տարածվում է սույն օրենքի 13-րդ հոդվածով սահմանված ոլորտների վրա:

3. Պետական չափագիտական վերահսկողության խնդիրներն են՝

1) հաստատված տեսակին թողարկվող չափման միջոցների համապատասխանության որոշումը.

2) չափման միջոցների ստուգաչափման համար կիրառվող չափման միջոցների, այդ թվում էտալոնների և աշխատանքային չափման միջոցների վիճակի ու կիրառման ճշտության որոշումը.

3) չափումների կատարման վկայագրված մեթոդիկաների առկայությունը.

4) չափումների միասնականության ապահովման բնագավառում ստանդարտացման նորմատիվ փաստաթղթերին համապատասխան չափագիտական կանոնների և նորմերի պահպանումը:

4. Պետական չափագիտական վերահսկողությունը ներառում է.

1) չափման միջոցների թողարկման, չափումների կատարման մեթոդիկաների, էտալոնների և աշխատանքային չափման միջոցների վիճակի, կիրառման և չափագիտական կանոնների ու նորմերի պահպանման վերահսկողությունը.

2) օտարման ենթակա ապրանքների քանակը որոշող չափումների կատարման ճշտության նկատմամբ վերահսկողությունը:

Վերոգրյալ հոդվածների համակարգային վերլուծության արդյունքում պարզ է դառնում այն ուղղությունները, նպատակները, խնդիրները, որոնք պետական լիազոր մարմնի կողմից իրականացվում են հսկողության և վերահսկողության ժամանակ:

Ստուգում իրականացնող անձանց կողմից ստուգման ակտում չեն ներառվել այն էական հանգամանքները, որոնց հիման վրա կարելի է եզրակացնել, թե ակտի հասցեատերը ինչ խախտում է կատարել:

Համաձայն ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի ակտում նշվում են՝

9) ստուգմամբ բացահայտված խախտումները, խախտումների նկարագրությունը, խախտման ժամկետը (եթե հնարավոր է որոշել) և այն իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել:

Վերոգրյալ իրավական նորմի վերլուծության արդյունքում հստակ է, որ ակտում պարտադիր պետք է նշվեն բացահայտված խախտումները, դրանց նկարագրությունը և այն իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել: Ստուգում իրականացվող անձանց կողմից մատնանշումն առ այն, որ Ընկերության կողմից չեն ապահովվել տեխնիկական կանոնագրքի պահանջները չի ապահովում վերոգրյալ իրավական նորմի պահանջները: Ակտում նշված չէ խախտումների նկարագրությունը, այն է՝ նշված չէ հատկապես ինչ գործողությունների կամ անգործության արդյունքում է թույլ տրվել խախտում:

Առնվազն անհասկանալի է հարկային մարմնի կողմից ակտում արձանագրված եզրակացությունները, քանի որ որևէ կերպ հիմնավորված և պատճառաբանված չեն:

Հարկային տեսչության կողմից վերոգրյալ ակտում բացակայում է ակտի հիմնավորումը, ինչպես նաև այն պատճառաբանված չէ: Ավելին, վարչական մարմնի կողմից որևէ կերպ ակտում չի նշվել, թե որ փաստական հանգամանքների առկայության կամ բացակայության դեպքում են ստուգում իրականացնող անձինք եզրահանգել, որ ընկերության կողմից թույլ է տրվել իրավական ակտերի պահանջների խախտում:

Ակտում որևէ հղում կատարված չէ կոնկրետ փաստաթղթի կամ գրնե համառոտ ներկայացված չէ, թե կոնկրետ ինչ հանգամանքին է վերաբերվում վերոնշյալ խախտումը, այսինքն՝ այդ կետը ընթերցողի համար անհասկանալի է, թե ինչում է ընկերության կողմից թույլ տրված խախտման էությունը: Այս դեպքում ստուգող մարմինը չի պահպանել օրենսդրական այն պահանջը, որն ուղղված է իրավական որոշակիության ապահովմանը:

Վճռաբեկ դատարանն իր ՎԴ 6698/05/08 2008 թ-ին կայացված որոշման մեջ գտել է, որ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 37-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն՝ վարչական մարմինը պարտավոր է ապահովել փաստական հանգամանքների բազմակողմանի, լրիվ և օբյեկտիվ քննարկումը՝ բացահայտելով գործի բոլոր, այդ թվում՝ վարույթի մասնակիցների օգտին առկա հանգամանքները:

Տվյալ գործով վիճարկվող ակտի 4-րդ կետում նկարագրված չէ արձանագրված խախտման կոնկրետ ժամկետները, առկա չէ հղում համապատասխան փաստաթղթերին: Ստուգումն իրականացրած պաշտոնատար անձինք նշված կետում արձանագրել են. «Ներկայացված փաստաթղթերի ստուգումից պարզվեց...», սակայն չեն մանրամասնել, թե ինչ փաստաթղթերի մասին է իրենց կողմից կատարված գրառումը:

Հետևաբար, հիմնավոր է Դատարանի պատճառաբանությունն այն մասին, որ «վարչական ակտում համապատասխան փաստաթղթերին հղում կատարելու պարտավորության սահմանումն օրենսդրի կողմից ինքնանպատակ չէ, քանի որ օրենքի այդ պահանջը պահպանված լինելու պարագայում միայն հնարավոր կլինի պարզել, ստուգել և հաստատված համարել խախտումների առկայությունը կամ բացակայությունը, ինչպես նաև դրանք բավարար հիմքերի առկայությամբ արձանագրված լինելու հանգամանքը, ինչը ստուգումն իրականացրած անձանց հնարավորություն կտա ակտը վիճարկելու դեպքում ապացուցելու, որ ուսումնասիրված փաստաթղթերում առկա տվյալները բավարար են եղել այս կամ այն եզրահանգման գալու և խախտում արձանագրելու համար, եթե նույնիսկ տնտեսավարող սուբյեկտի ներկայացուցիչները պնդեն, որ այդ փաստաթղթերը ստուգման պահին չեն ուսումնասիրվել»:

Ավելին, ստուգումն իրականացրած անձինք, իրացնելով օրենսդրի կողմից «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 7-րդ հոդվածի գ/ կետով իրենց տրված իրավունքը, կարող էին ստուգման հետ կապված փաստաթղթերից կատարել լուսապատճեններ և որպես ակտի անբաժանելի մաս հանդիսացող փաստաթղթեր կցեին ստուգման ակտին, որը կհիմնավորեր իրականացված ստուգումը գործող օրենսդրության պահանջների սահմաններում իրականացված լինելու հանգամանքը:

Ելնելով վերոգրյալից և ղեկավարվելով «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի դրույթներով՝ ընկերությունը խնդրում է անվավեր ճանաչել և վերացնել 17.12.2013 թ-ին ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ Արմավիրի ՏՀՏ կողմից կազմված թիվ 1008841 ստուգման ակտը:

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովի եզրակացությունը.

ՀՀ ԿԱ ՊԵԿ հարկային և մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովը (այսուհետ նաև Հանձնաժողով), լսելով ընկերության ներկայացուցիչների և ստուգման ակտը կազմած անձանց բերված փաստարկները, ուսումնասիրելով սույն գործին առնչվող նյութերն ու ապացույցները եկավ եզրակացության, որ գանգատը հիմնավոր չէ հետևյալ պատճառաբանությամբ:

1. Այն պնդման վերաբերյալ, որ «Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքի՝ բողոքով բերված հոդվածների համակարգային վերլուծության արդյունքում պարզ են դառնում այն ուղղությունները, նպատակները, խնդիրները, որոնք պետական լիազոր մարմնի կողմից իրականացվում են հսկողության և վերահսկողության ժամանակ, որ ստուգում իրականացնող անձանց կողմից ստուգման ակտում չեն ներառվել այն էական հանգամանքները, որոնց հիման վրա կարելի է եզրակացնել, թե ակտի հասցեատերը ինչ խախտում է կատարել, ակտում որևէ հղում կատարված չէ կոնկրետ փաստաթղթի կամ գրքի

համառոտ ներկայացված չէ, թե կոնկրետ ինչ հանգամանքին է վերաբերվում վերոնշյալ խախտումը, նշվեց հետևյալը.

1) ՀՀ կառավարության «Ավտոգազալիցքավորման ճնշակայանների (ազլճկ) կառուցման և շահագործման նվազագույն պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» 28.08.2008թ. N1101-Ն որոշման 149-րդ կետի համաձայն՝ ԱԳԼՃԿ-ում շահագործվող բոլոր չափման միջոցները, հսկիչ-չափիչ սարքերը, որոնք տեղադրված են գազատարերի և ագրեգատների վրա, ենթակա են չափագիտական հսկողության և վերահսկողության՝ համաձայն «Չափումների միասնականության մասին» ՀՀ օրենքի:

«Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքի (26.05.2004թ. ՀՕ-83-Ն, գործել է մինչև 24.03.2013թ.) 14-րդ հոդվածի համաձայն՝ պետական չափագիտական հսկողության տեսակներն են՝ չափման միջոցների պետական փորձարկումները, տեսակի հաստատումը, հաստատված տեսակին համապատասխանության փորձարկումները, չափման միջոցների ստուգաչափումը և չափագիտական վկայագրումը, չափման միջոցների արտադրության, նորոգման գործունեության լիցենզավորումը, չափման միջոցների ստուգաճշտում, չափումների կատարման մեթոդիկաների վկայագրում իրականացնող իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի հավատարմագրումը: Նույն օրենքի 23-րդ հոդվածի համաձայն՝ պետական չափագիտական վերահսկողությունը ներառում է չափման միջոցների թողարկման, չափումների կատարման մեթոդիկաների, էտալոնների և աշխատանքային չափման միջոցների վիճակի, կիրառման և չափագիտական կանոնների ու նորմերի պահպանման վերահսկողությունը:

Նշված օրենքի 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ չափման միջոցների ստուգաչափում է՝ համարվում գործողությունը, որը նպատակ ունի որոշել և հավաստել պետական չափագիտական հսկողության և վերահսկողության ոլորտներում կիրառվող չափման միջոցների չափագիտական բնութագրերի համապատասխանությունը չափումների միասնականության ապահովման համակարգի՝ ազգային ստանդարտներով սահմանված պահանջներին, չափման միջոցների տեսակի հաստատման սերտիֆիկատ է համարվում չափագիտության ազգային մարմնի կողմից տրված փաստաթուղթը, որը հավաստում է, որ տվյալ չափման միջոցի տեսակը հաստատված է և համապատասխանում է նորմատիվ փաստաթղթերով սահմանված պահանջներին, չափման միջոցների չափագիտական վկայագրում է համարվում եզակի օրինակով արտադրվող (կամ ներմուծվող) չափման միջոցները կիրառման համար նույն օրենքով սահմանված կարգով ճանաչելը:

Միաժամանակ, օրենքի 15-րդ հոդվածի 3-րդ մասի համաձայն՝ տեսակը հաստատված լինելը հավաստվում է չափման միջոցի տեսակի հաստատման սերտիֆիկատով, որի ձևը և գործողության ժամկետը սահմանում է չափագիտության ազգային մարմինը:

ՀՀ կառավարության «Ավտոգազալիցքավորման ճնշակայանների (ազլճկ) կառուցման և շահագործման նվազագույն պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» 28.08.2008թ. N1101-Ն որոշումն ընդունվել է «Ստանդարտացման մասին» ՀՀ օրենքի օրենքի (09.11.1999թ. ՀՕ-18, գործել է մինչև 24.03.2013թ.) 8-րդ հոդվածի դրույթներին համապատասխան, համաձայն որի՝ ՀՀ տեխնիկական կանոնակարգերն են ՀՀ այն օրենքներն ու իրավական ակտերը, որտեղ ընդգրկված են տեխնիկական պահանջներ ստանդարտացման օբյեկտների վերաբերյալ, ինչպես նաև ՀՀ օրենսդրությանը համապատասխան արտադրանքի (ծառայության) և դրանց հետ կապված արտադրման (կատարման) գործընթացների և մեթոդների վերաբերյալ պարտադիր պահանջներ սահմանելու իրավասություն ունեցող պետական մարմինների կողմից ընդունված գերատեսչական նորմատիվ իրավական ակտերը:

«Չափումների միասնականության ապահովման մասին» ՀՀ օրենքի (08.02.2012թ. ՀՕ-22-Ն, գործում է 24.03.2013թ.-ից) 2-րդ հոդվածի համաձայն՝ տեսակի հաստատման

սերտիֆիկատ է համարվում փաստաթուղթը, որը հավաստում է չափման միջոցի տեսակի հաստատված լինելը, օրենսդրական չափագիտական հսկողություն է համարվում չափման միջոցների տեսակի հաստատումը, չափման միջոցների նախնական և հետագա ստուգաչափումը, չափագիտական հսկողությունը և փորձաքննությունը: «Ստանդարտացման մասին» ՀՀ օրենքի օրենքի (08.02.2012թ. ՀՕ-21-Ն, գործում է 24.03.2013թ.-ից) 13-րդ հոդվածով սահմանվել են ՀՀ ստանդարտացման փաստաթղթերը: Միաժամանակ, նույն օրենքի 20-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ ՀՀ կազմակերպություններում գործող տեխնիկական պայմանները որպես ստանդարտացման փաստաթուղթ մինչև 31.12.2015թ. պետք է փոխարինվեն ազգային ստանդարտներով կամ կազմակերպության ստանդարտներով կամ ուժը կորցրած ճանաչվեն: Մինչև համապատասխան ազգային ստանդարտների ընդունումը կազմակերպությունների տեխնիկական պայմանները ենթակա են փորձաքննության և հաշվառման Ստանդարտացման ազգային մարմնում՝ համաձայն գործող ստանդարտացման կանոնների և ուղեցույցների:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը, սույն գործով քննարկվող ժամանակաշրջանում (2011-2012թթ.) ՀՀ կառավարության «Ավտոգազալիցքավորման ճնշակայանների (ազլնկ) կառուցման և շահագործման նվազագույն պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը հաստատելու մասին» 28.08.2008թ. N1101-Ն որոշման 149-րդ կետի պահանջները ԱԳԼԾԿ-ում շահագործվող գազատարերի և ագրեգատների վրա տեղադրված բոլոր չափման միջոցների համար համարվում է կատարված, եթե առկա են ավտոգազալիցքավորման աշտարակի տեսակի հաստատման սերտիֆիկատ և յուրաքանչյուր աշտարակի համար ստուգաչափման մասին առանձին վկայական: Հակառակ պարագայում, լիցքավորման բաշխիչ աշտարակների տեղադրումը չի համապատասխանում ՀՀ կառավարության սահմանած տեխնիկական կանոնակարգին:

2) Սույն դիմում-գանգատի քննարկման ընթացքում պարզվեց, որ ընկերության հիմնական բոլորքը վերաբերում է ստուգման ակտով հաստատագրված վճարի գծով լրացուցիչ առաջադրված պարտավորությանը՝ ընդհանուր գումարով 46.766.046 դրամ: Ստուգման ակտի 8-րդ կետով (հաստատագրված վճար) մասնավորապես արձանագրվել է.

- Ընկերությունը Արմավիրի մարզի Դալարիկ գյուղի վարչական տարածքում իրականացնում է ավտոտրանսպորտային միջոցների գազալիցքավորման գործունեություն: Ըստ ընկերության կողմից ներկայացված գրության և այլ փաստաթղթերի («Արտու գազ» ՍՊԸ-ում արտադրված բաշխիչ աշտարակի տեսակի հաստատման սերտիֆիկատը տրված 26.01.2011թ., «Արտու գազ» ՍՊԸ-ի կողմից 02.05.2011թ. դուրս գրված լիցքավորման բաշխիչ աշտարակի հարկային հաշիվ, «Ջի-Ջի Սոլյուշնս» ՍՊԸ-ի հետ 27.07.2011թ. գազալիցքավորման բաշխիչ աշտարակի մատակարարման և աշխատանքների կատարման խառը պայմանագիր, 09.10.2011թ. մատակարարման ամսաթվով դարս գրված հարկային հաշիվ, ընդունման-հանձնման ակտ, 10.08.2012 թ-ի քաղաքացի Գուրգեն Ղանդիյանի հետ կնքված գազալիցքավորման աշտարակի անհատույց օգտագործման պայմանագիր և այլն) նշված ԱԳԼԾԿ-ում տեղադրվել են գազալիցքավորման բաշխիչ աշտարակներ 2011թ. փետրվար ամսին (տվյալ աշտարակի ձեռքբերման հարկային հաշիվը թիվ Ա 7430062248 02.05.2011թ.) 2011թ. օգոստոսին և 2012թ. օգոստոսին: Ընկերության կողմից ստուգմանը ներկայացված փաստաթղթերից, ինչպես նաև «Չափագիտության ազգային ինստիտուտ» ՓԲԸ-ից ստացված գրությունից երևում է, որ ԱԳԼԾԿ-ում առաջին ստուգաչափումը իրականացվել է 14.08.2012 թ-ին և տրվել են համապատասխան վկայականներ:

- Արմավիրի ՏՀՏ 16.02.2011 թ-ին ներկայացված հայտարարությամբ ընկերությունը 16.02.2011 թ-ից նշված գործունեության մասով իրեն համարելով ԱԱՀ վճարող Արմավիրի ՏՀՏ է ներկայացրել համապատասխան ԱԱՀ-ի հաշվարկներ: Ըստ տնօրեն Գ.Հովհաննիսյանի հայտարարության, ԱԳԼԾԿ-ն փետրվարի 1-16-ը չի գործել, սակայն «ՀԱՅՌՈՒՍԳԱԶԱՐԴ»

ՓԲԸ Արմավիրի ԳԳՄ-ից 02.07.2013թ. թիվ 01-03/671 ստացված գրության համաձայն ընկերությունը 01.02.2011-15.08.2011թթ. ժամանակահատվածում սպառել է 14516 մ3 գազ):

- «Հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 59.8-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ օրենքի 9.2-րդ գլխի դրույթները չեն տարածվում ավտոտրանսպորտային միջոցների գազայցման (գազալիցքավորման) գործունեության նկատմամբ, որտեղ, Հայաստանի Հանրապետության կառավարության սահմանված տեխնիկական կանոնակարգին համապատասխան, առկա են լիցքավորման բաշխիչ աշտարակներ:

- Ավտոգազալիցքավորման ճնշակայանների (ԱԳԼՃԿ) կառուցման և շահագործման նվազագույն պահանջների տեխնիկական կանոնակարգը սահմանվել է ՀՀ կառավարության 28.08.2008թ. թիվ 1101-Ն որոշմամբ: Այդ տեխնիկական կանոնակարգով մասնավորապես սահմանված է, որ ԱԳԼՃԿ-ում շահագործվող բոլոր չափման միջոցները, հսկիչ-չափիչ սարքերը, որոնք տեղադրված են գազատարերի և ագրեգատների վրա ենթակա են չափագիտական հսկողության և վերահսկողության՝ համաձայն «Չափումների միասնականության մասին» ՀՀ օրենքի:

- Ելնելով վերոնշյալից՝ տվյալ դեպքում, եթե ԱԳԼՃԿ-ում տեղադրվել են լիցքավորման բաշխիչ աշտարակներ և այդ աշտարակների տեղադրմամբ չեն ապահովվել ՀՀ կառավարության սահմանված տեխնիկական կանոնակարգի պահանջները, մասնավորապես՝ չի իրականացվել ԱԳԼՃԿ-ում շահագործվող գազատարերի և ագրեգատների վրա տեղադրված բոլոր չափման միջոցների, հսկիչ-չափիչ սարքերի չափագիտական հսկողության և վերահսկողության (այդ թվամ՝ առկա չեն ավտոգազալիցքավորման աշտարակի տեսակի հաստատման սերտիֆիկատ և յուրաքանչյուր աշտարակի համար ստուգաչափման մասին առանձին վկայական), ապա ԱԳԼՃԿ-ի գործունեությունը ենթակա է հարկման հաստատագրված վճարով:

- Համաձայն «Հաստատագրված վճարների մասին» ՀՀ օրենքի 59.9 հոդվածի առաջին կետի և 59.10 հոդվածի՝ 01.02.2011թ. մինչև 15.08.2012թ. (այսինքն՝ մինչև գազալիցքավորման բաշխիչ աշտարակների ստուգաչափումը) համար հաշվարկվում է լրացուցիչ վճարման ենթակա հաստատագրված վճար՝ ընդամենը 21.560.000 դրամ:

Ելնելով վերոգրյալ փաստական հանգամանքներից Հանձնաժողովը գտնում է, որ.

- «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 9-րդ կետին համապատասխան՝ քննարկվող դեպքում ակտում մանրամասն նշված են ստուգմամբ բացահայտված խախտումները, խախտումների նկարագրությունը, խախտման ժամկետը և այն իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել,

- չնայած այն հանգամանքին, որ ընկերությունը 16.02.2011 թ-ից իրեն համարել է ավելացված արժեքի հարկ վճարող և ներկայացրել է ԱԱՀ-ի հաշվարկներ, փաստացի 01.02.2011 թ-ից մինչև 15.08.2012 թ-ն ընկած ժամանակահատվածում հանդիսացել է հաստատագրված վճար վճարող, քանի որ ԱԳԼՃԿ-ում գազալիցքավորման բաշխիչ աշտարակները սկսվել են տեղադրվել 2011 թ-ի փետրվար ամսից, սակայն առաջին ստուգաչափումը, համաձայն ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարության Չափագիտության ազգային ինստիտուտի ստուգաչափման մասին թիվ 017889, 017890 և 017891 վկայականների, իրականացվել է միայն 15.08.2012թ-ին:

2. Դիմում-գանգատում բերված այն փաստարկի վերաբերյալ, որ տվյալ գործով վիճարկվող ակտի 4-րդ կետում նկարագրված չէ արձանագրված խախտման կոնկրետ ժամկետները, առկա չէ հղում համապատասխան փաստաթղթերին և որ ՀՀ վճռաբեկ դատարանն իր ՎԴ 6698/05/08 2008 թ-ին կայացված որոշմամբ հիմք ընդունելով «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին»

ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածի դրույթները ամրագրել է ստուգման ակտում փաստաթղթերին հղում կատարելու պարտադիր պահանջը, նշվեց, որ այն հիմնավոր չէ, քանի որ.

1) ակտի 4-րդ կետը վերաբերվում է ակցիզային հարկին, որի մասով խախտումներ չեն արձանագրվել,

2) եթե փաստարկը վերաբերվում է ակտի մյուս որևէ կետի, ապա «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածում ՀՕ 243-Ն օրենքով (ուժի մեջ է մտել 06.08.2011 թ-ին) կատարված փոփոխությանը համապատասխան բացակայում է ստուգման ակտում փաստաթղթերին հղում կատարելու վերաբերյալ պահանջը,

3) քննարկվող դեպքում, չնայած նրան, որ ստուգման ակտում մանրամասն նշված են այն բոլոր փաստաթղթերը, որոնք և հիմք են հանդիսացել համապատասխան խախտումներն արձանագրելու համար, ստուգման ակտը կազմելու պահին գործող խմբագրությամբ «Հայաստանի Հանրապետությունում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 6-րդ հոդվածով ստուգման ակտում համապատասխան փաստաթղթերին հղում կատարելու պահանջ սահմանված չէ:

Հանձնաժողովի 21.01.2014 թ-ի նիստի քննարկման արդյունքում սույն գործի վերաբերյալ ընդունվել է որոշման նախագիծ, որի համաձայն ստուգման ակտը թողնվել է անփոփոխ:

Ի կատարումն Հայաստանի Հանրապետության կառավարության 2010 թվականի հոկտեմբերի 21-ի «Գանգատարկման խորհուրդ ստեղծելու և վերադաս հարկային ու մաքսային մարմինների գանգատարկման հանձնաժողովների որոշումների քննարկման կարգը հաստատելու մասին» N 1361-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 4-րդ կետի, սույն գործի վերաբերյալ Հանձնաժողովի կողմից ընդունված որոշման նախագիծը և առնչվող նյութերը (գանգատի փաթեթը) ուղարկվել են վերադաս հարկային ու մաքսային մարմինների գանգատարկման խորհուրդ (այսուհետ՝ Գանգատարկման խորհուրդ):

Որոշման նախագծի վերաբերյալ Գանգատարկման խորհուրդը տվել է դրական եզրակացություն:

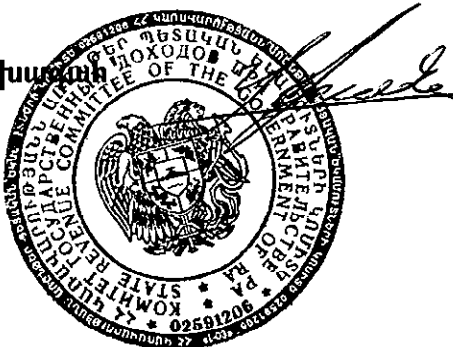
Ելնելով քննարկման արդյունքներից և ղեկավարվելով «Հարկային ծառայության մասին» ՀՀ օրենքի 43.1-րդ հոդվածի պահանջներով հանձնաժողովը

ո Ր Ո Շ Ո Ւ Մ Է՝

Ստուգման ակտը թողնել անփոփոխ:

Որոշմանը չհամաձայնվելու դեպքում տնտեսավարող սուբյեկտի ղեկավարը կամ նրան փոխարինող պաշտոնատար անձն իրավունք ունի բողոքարկել դատարան:

Հանձնաժողովի նախագահ

Վ.ՄԻՐՈՒՄՅԱՆ